СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 57. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 11. марта, 1927. VOL. XXXV. No. 57. Jersey City, N. J., Friday, March 11, 1927. THREE CENTS

СЕНАТОРИ КРИТИКУЮТЬ ОСТРО ЗАГРАНИЧНУ ПОЛІТИКУ УРЯДУ

НІКАРАҐВАНСЬКА ПОЛІТИКА КУЛИДЖА ПІД ОСУДОМ.

ВАШИНГТОН, 9. марта. — Мимо сього, що конґрес покінчив дня 4. марта свої наради, сенатовий комітет для заграничних справ почав нині переслухання в справі політики американського уряду супроти Нікараґви.

Засіданнє сього комітету було тайне, але з нього дісталося на зовні богато фактів. Для предложення політики уряду на засіданню комітету зявився Стовклі Морґен, начальник відділу латинської Америки в департаменті стейту, бо Келоґ, секретар стейту, не міг зявитися. Сенатори Рід з Мезуре й Джансон з Каліфорнії почали допити сього урядника, серед котрих він і мав признати ріжні річи, для уряду некорисні. Межи иншим Морґан ствердив, що американський адмірал Латимер поробив богато кроків в Нікараґі на домаганнє Діяса, консервативного кандидата на уряд нікараґванського президента.

СЕНАТОР КРИТИКУЄ ДОПУЩЕННЄ АНҐЛІЇ ДО СЕРЕДНОЇ АМЕРИКИ.

Підчас переслухання сенатор Рід з Мезуре критикував уряд найбільше за те, що він допустив до Нікараґви анґлійський воєнний корабель. На думку Ріда, сі сього Америці добра не буде. Сенатор схарактеризував політику Анґлії в сей спосіб: Анґлія вживає такого способу: Коло чужого берега затоплюється анґлійський корабель. З нього вода викидує на беріг одного-одніснького моряка. Тубильці пікуються ним, лічать його, дають йому приют. На другий день, за дозволом тубильців, він будує собі хатину, на слідуючий день він оре одну скибу, а на слідуючий день ся скиба стає боєвим окопом, а хатина фортецею, з якої відтак повіває анґлійський прапор во віки вічні.

УРЯД КАНАДІЙСЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ ПРЕДКЛАДАЄ ОРИҐІНАЛЬНИЙ ПРОГИБІЦІЙНИЙ ЗАКОН.

АЛЬКОГОЛІЧНІ НАПИТКИ МАЮТЬ БУТИ ПРОДАВАНІ ТІЛЬКИ В УРЯДОВИХ КРАМНИЦЯХ.

ТОРОНТО, Онтаріо, Канада, 9. марта. — Уряд канадійської провінції Онтарії предложив провінціяльній леґіслятурі проект нового горівчаного закона, який має в собі богато оріґінальних постанов.

Алькоголічні напитки малоби продаватися лишень в урядових шинках. Щоби купити алькоголічного напитку, треба буде мати дозвіл від уряду. Дозволи будуть ріжні: одні для мешканців провінції Онтаріо; инчі для туристів, що живуть у провінції менче як місяць; инчий для лікарів, ветеринарів, та людий, яким треба алькоголю для наукових або промислових цілий; ще инчий для священиків і рабінів для сакраментальних цілий; та наконець для спеціяльних цілий, в законі не вимінених. — Аптеки не будуть мати права продавати алькоголю. За нарушеннє закона накладається острі кари.

ВИНУЄ САМИХ КАТОЛИКІВ ЗА ПРОТИ-КАТОЛИЦЬКІ ЗАКОНИ В МЕКСИКУ.

АСБЕРІ ПАРК, Ню Джерзі, 9. марта. — Др. Джордж Еллот, редактор методистської газети, заявив у своїм відчиті про мексиканську ситуацію, виголошенім на стейтовій конференції методистської церкви, що за протикатолицькі виступи мексиканського уряду винувата сама католицька церква.

Через довгий ряд поколінь римо-католицька церква володіла великою частиною мексиканської землі, але своєї сили вживала на те, щоби не допустити мексиканського народа до освіти, орґанізації й поправи своєї долі. Се й викликало протицерковну політику в Мексику.

КЛОПОТИ ДИПЛЬОМАТА ЧЕРЕЗ НЕОСТОРОЖНУ ЇЗДУ ЖІНКИ.

ВАШИНГТОН, 9. марта. — Перський уряд відкликав з Вашингтону Абдуллю Ентезана, аташе своєї амбасади в Америці, котрого жінка їхала оногди так неосторожно автомобілем вулицями Вашингтону, що покалічила смертельно одного Американця. Перський уряд мусів згодитися відтак заплатити родині Американця грубе відшкодованнє.

Подібні випадки трафляються й другим державам.

ПРОБИ З ГІПНОТИЗМОМ ЧЕРЕЗ РАДІО.

БОСТОН, Месечузетс, 9. марта. — Стація „Даблю-Бі-Зі" відступила нині свої урядження визначним психіятрам (лікарям душевних недуг), щоби вони спробували, кілько правди є в говоренню, що людина може піддатися гіпнозі через радіо.

Висліди проби не були переконуючі. Правда, деякі люди нібито піддадали під уплив чужої волі, але знова другі, які звичайно легко піддаються гіпнозі, не показували найменчого впливу.

ДО АМЕРИКИ ПРИЇХАВ „ТАЄМНИЧИЙ АВТОМОБІЛЬ".

НЮ ЙОРК, 9. марта. — На кораблі Беренґарії приїхав сюди нині майор Сеґрейв, анґлійський автомобілевий перегоновий шофер та менаджер автомобілевого підприємства Санбім, котрий придумав і збудував автомобіль, який „на папери" має силу 1,000 парових коний та може їхати зі скорістю 212 миль на годину. Будову сього авта держить він у тайні, і назвав його тому „таємничим Зі". Приїхав він сюди зі своїм автом, щоби брати участь у перегонах.

НЕПОРОЗУМІННЄ З ПРИВОДУ ПОМИЛКОВОГО ОГОЛОШЕННЯ.

ВАРШАВА, 8. марта. — Американська фірма в Ченстохові оголосила, що потребує 40 робітників, а машиністка через помилку написала 400. Коли це оголошено в часописях, маси робітників збіглися, щоби дістати роботу. Колиж тільки приняли 40, почалася бійка, а неприняті знищили офіси компанії та поломили всі меблі.

ГАРНЦІ ІСТОРІЇ.

У Варшаві арештували лікаря Луціяна Хмельницького, в якого хаті находилась головна почта вилико шпіґунської орґанізації. З ним увязнений його товариш Лямка, недавно звільнений у шпіґунськім процесі проти Ілініча. — У Львові кружляють щораз густіще 5-золотові папері фальсифікати, а з ними два хлопці молоді, які купують по крамницях щонебудь, щоби лиш дістати решту. Ці паничі Ґутґольц і Ляйґебер переховували дома ще більшу скількість чужинного тютюну з контрабанди. — Два перемиські різники Вальчицький і Голух їдучи в напрямі Хирова почали в поїзді так настирливо залицятись до якоїсь дами, що вона занедужала. При цій нагоді дали кілька прочуханів залізничому урядовцеві в Нижанковичах.

ТЕМНА ХРОНІКА.

Зловили двох професійних злодіїв, які застрілили шинкаря Соснівку у Волі Добростанській, біля Городка. Демко Степич і Михайло Добуш хотіли тільки обмежитись крадіжю, а коли шинкар уночи їх доглянув, стрілили до нього і втікли. — Можна в польській республиці виїхати кіньми з фільварку і щезнути безслідно. Поліція ломить собі голову, що могло статися з управителем майна біля Дубна, Занґлером, якого шукають усі ще від 20. листопада. — Представник післявоєнної польської „золотої молоді" Збіґнев Май, скінчивши війну, не виніс з неї духа великої дисципліни: вкрав документи одному товаришеві, а гроші иншим, і виїхав до містечка Вигнанки, у бувш. Конґресівці, де урядував як лікар. Одночасно хотів богато оженитись і видурив від якихсь богатих сусідів, як тестів, 1100 зол. зачету на віно. Тесті зорієнтувались у молодім „ревізорі" в пору і передали його минуле на розгляд суду. Кара не велика 3 місяці. Пан Май може знову до мая почивати все наново. — На львівськім Знесінню, коли тамошні громадяне випють, а пічнуть казати собі в очи правду, шинок переміняється в циркову арену: коваль Пилипців, одержавши в лице, приніс із своїми помічниками залізні дручки, в бійці одного вбив, а одному розторощив череп. 6 місяців визниці за такі наслідки боротьби, це, бігме небогато! — Нехай ніхто не дивується, що у Львові щезає через ніч ціла ліхтарня зі стовпом і нафтою. Хто буде приневолений вертатись уночі вулицею Варненьчика, мусить признати, що у такій темноті одна ліхтарня більше або менше не робить там віякої ріжниці.

МИСТЕЦТВО ТА СИР.

Прошу не сміятися з таких двох слів складених поруч себе. Швайцарська громада Вімуґіє рішила поставити памятник у честь творця славного на весь світ сира Камамбер. Цим творцем є жінка Марія Марель. Її портрет буде вирізьблений у карарійськім мармурі, матерія-лі, в якому виконані найкращі твори. Не хутко діждеться який наш творець такого памятника. А хто сумнівається в тому, чи створення нового сира є мистецтвом, нехай послухає: істнує міжнародня сирна комісія; вона належить до міжнародного молошного союзу. І фабриканти сира всіх країн мають нині сильну журбу. Про це вони повідомили на письмі 24 уряди. Ця журба така сама як письменників. Фабриканти сира домагаються міжнародньої охорони прав авторської власности, мов на твори мистецтва. — Це значить: домагаються закону, який заборонив би називати сирні продукти іменами, виробленими в даній країні, і тим самим славними. Коли хто хоче наслідувати нпр. Камамбер у Польщі, то не повинен мати права написати „камамбер", а мусить додати „польський". Тоді всі знатимуть, що це за сир і не буде нарушення прав до справжнього камамбера, який видумала жінка, що матиме за це мармуровий памятник. Українські письменники, які не в силі навіть подбати за охорону своїх найбільше безсумнівних авторських прав на власній землі, прочитають цю новинку напевно з мелянхолійним зітхненням: „Ах! чому ми не належимо до міжнародного союзу сирників?!"

ОЩАДНІСТЬ ЧИ СОРОМ?

Найменші пенсії, які одержують заслужені діячі та державні спенсіоновані достойники, виплачує Франція. Французький буджет з 1927 р. має одну позицію, яка найкраще характеризує висоту цих плат: бувший премієр міністрів, „батько народу", якому Франція завдячує перемогу, Жорж Клемансо одержує місячно 250 фр., себто четвертину суми, необхідної до нормального прожитку для пересічного інтеліґента! Добре, що Клемансо при своїм 84-ім р. життя може ще заробляти пером, видаючи що року одну книжку.

СКЛИКАННЄ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ЗЇЗДУ КОБЗАРІВ.

Дня 19. січня в Києві відбулися загальні збори першої української художньої капелі кобзарів, разом з представниками окрполітосвіти, музичного товариства ім. Леонтовича та з деякими українськими музичними діячами. Найголовніші з питань, що їх обміркували загальні збори, було: скликаннє всеукраїнського кобзарського зїзду. Збори визнали за конче потрібне скликати цей зїзд ц. р. в травні. Щодо місця зїзду збори висловили побажання, щоби перший зїзд кобзарів УСРР відбувся в Києві.

З ДОСЯГНЕНЬ ПОЛЬСЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ.

В Рудках відбулася польська парада у звязку з роздачею поодиноким членам союзу осадників, бувшим жовнірам та інвалідам польської армії, контрактів даровизни на земельні наділи. Це фондація гр. Фелїції Скарбкової, що складалася з двох більших маєтків (разом 1000 моргів), обдарувала й закріпила за польськими осадниками 10-морґові самовистарчальні наділи. В тому дні 85 подин польських осадників стали правно власниками 10-морґових наділів на нашій землі. В новій польській кольонії мають збудувати каплицю св. Александра (в память гр. Александра Скарбка).

ЗДОБУТКИ НАУКИ.

Один з японських кораблів кандидує на право першенства, що найшов найглибше місце у Великому океані. Воно находиться біля бонінських островів і має 9435 м. глибини. На це Німці відповідають, що вже в 1912 році німецький корабель „Планет" зміряв глибину 9780 м. на схід від Филипинів. Щоби побити ці рекорди, вчений доктор Вілієм Біб вибирається на острови Ґалапаґос, при нагоді мандрівки довкола бігуна. У своїх дослідах морської глибини він покористується сталевим танком, в якому зможе свобідно рухатись один чоловік. Танк матиме скляні шиби і з нього видко буде підморське життя на два кільометри. Для забезпечення його повітрем буде там спеціяльний хемічний апарат. Д-р Біб сподіється, що світла не треба йому буде, бо морська глибина має власне фосфоризуюче. Зате візьме із собою сильний рефлектор для фільмових знимок.

ТАЛАНТИ МАРНУЮТЬСЯ.

Перед судом присяжних ставав 20-літний парубок з Сердиці, біля Комарна, Михайло Вовк, обвинувачений у фальшуванні 5-золотових. Він робив це з нужди, як чахоточник, без засобів до життя. Фальшиві гроші були такі незугарні, що можна їх було зараз пізнати. Тому суд звільнив хлопця від кари. — Другий малярський талант відкрила краківська поліція в Івана Чарноховського, з професії вломника, з іскри Божої — маляря. Він підробляв образи популярних польських малярів Рихтер-Яновської, Юрія Коссака і підписував їх їхнім прізвищем, продаючи як оріґінали. Навіть деякі мистецькі сальони купували ці фальсифікати, не підозріваючи їх справжньої вартости. Невідомо, чи богато наших громадян знає, що на їх стінах висять фальсифікати ще меншої вартости: нужденні копії ріжних репродукцій на листівках.

НОВИЙ ПРИСУД.

Дня 17. січня ц. р. закінчився в Бересті процес проти 33 обвинувачених в орґанізації диверзійних нападів. Одинайцятьох з них засуджено на тяжку вязницю від 4—6 літ. Серед засуджених було дві жінки.

ЧИМРАЗ БІЛЬШІ ЖЕРТВИ ЗЕМЛЕТРЯСЕННЯ В ЯПОНІЇ

ТОКІО, 9. марта. — З кождою годиною приходять з околиць, навіщених землетрясеннєм, все нові вісти про нові жертви. Офіціяльно начислюють 2,275 погибших, а 3,441 ранених. Та це число збільшується раз враз. Часописи подають число погибших на 5,000 осіб, а тих, що лишилися без даху над головою, на 75,000.

Місця катастрофи представляють собою вид повний печали. Серед дощу і холоду валяються тисячі бідних жінок з дітьми, коли чоловіки бігають за яким окривалом чи поживою. Допомога, яку висилає уряд, червоний хрест і другі інституції, невистарчаюча, а в більшу скалю годі її нараз заарганжувати, бо довіз дуже тяжкий. Тому богато ранених помре задля браку лікарського догляду.

З сусідних місцевостей прибігли кревні нещасних жертв і вигребують з землі тіла погибших і засипаних землею; другі знова вигребують з попелища кости батьків чи другої рідні, збирають їх, щоби поховати. Страшні сцени, які витискають сльози і шарпають людське серце. Бо всюди видно тільки сум, біль і смерть.

СОВІТИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИПУЩЕННЯ НА ВОЛЮ ВИСЛАНИХ НИМИ АҐЕНТІВ.

ШАНГАЙ, 9. марта. — Совітський уряд звернувся до хінського правительства в Пекіні з домаганнєм, щоби випустили на волю жінку совітського амбасадора Бородіна і трох инших російських комуністів, яких придержала північна армія на кораблі Память Леніна. Всі їх арештовано на приказ ґенерала Ченг Тсун Ченга за те, що на кораблі знайдено множество брошур і летючок, в яких взивається населеннє попирати кантонський уряд. Всіх їх узнано за шпіонів, які є на услугах кантонської армії. По тій причині мали їх всіх розстріляти, кромі жінки Бородіна.

Совітський уряд не вірить одначе в те, щоби їх могли розстріляти і домагається їх видачі, заявляючи, що всі вони були курерами совітського уряду.

АҐІТАЦІЯ ПРОТИ НЕВІДПОВІДНОГО ЖІНОЧОГО ОДЯГУ.

РИМ, 9. марта. — Найбільша італійська католицька орґанізація почала пропаґанду проти екстраваґантного жіночого одягу. Та акція є доповненнєм і продовженнєм тої, яку започаткував папа. Товариство буде контролювати родини своїх членів і бойкотувати економічно і товарисько всіх тих, які вбираються непристойно ,або дозволяють на те своїм жінкам чи дочкам.

БРИТАНІЯ ЗДЕРЖУЄ БУДОВУ НОВИХ КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН, 9. марта. — З приводу того, що має відбутися конференція Злучених Держав, Анґлії і Японії в справі обмеження воєнних фльот, заявив перший лорд адміралїції Бриджмен, що Анґлія не буде сього року будувати нових кораблів, як це було в пляні, а тільки зажде, поки закінчиться конференція. Анґлія буде тільки викінчувати будову тих кораблів, які в роботі.

КАНТОНЦІ ПОВНІ НАДІЇ НА ПОБІДУ.

ШАНГАЙ, 9. марта. — Кантонська армія заняла місто Сухов і посунулася побідоносно далі в сторону Шанґаю. Голова націоналістичної партії Куомінтанґу Ченг Кай Шек певний того, що полуднева армія впорається дуже скоро з північною, які ґенерали вже вмирають природною смертю. Найбільше оруже кантонців це їх вміла пропаґанда.

ФАШИСТИ ВІДБИРАЮТЬ АФРИКАНСЬКИМ КОЛЬОНІЯМ АВТОНОМНІ ПРАВА.

РИМ, 9. марта. — Алїянти признали по війні Італії мандат над двома кольоніями в Африці. Є ними Киренаїка і Триполіс. Обі ті кольонії одержали автономію, в якій признано певні права місцевому населенню, а між иншим загальне і рівне право голосовання та парляментарну систему правлїння. Все те фашисти тепер скасували. Міністер від кольоній Федерцоні заявив в імени уряду, що ті автономні права італійський уряд відкликує. Кольонії мають бути зорганізовані в дусі фашизму, а тут нема місця для демократичних установ. Місцеве населенне буде мати часами тільки дорадчий голос там, де його будуть питати. Вся влада буде сконцетрована в Римі. Краєм будуть управляти ґовернори, а влада їх буде чисто адміністративна. Судити будуть італійські судї.

НІМЕЧЧИНА БУДЕ НАНОВО ПЕРТРАКТУВАТИ З ПОЛЬЩЕЮ.

ЖЕНЕВА, 9. марта. — Німецький міністер заграничних справ Штреземан і польський міністер Залєскі оголосили спільний стейтмент, в якім зазначили, що вони прийшли по довшій дискусії до порозуміння в справі відновлення торговельного договору між Польщею а Німеччиною.

Заслуга в тім польсько-німецьким зближенню по стороні Анґлії. Рівнож і Франція докладала труду, але найбільше потрудився Чемберлейн, який обіцяв як кажуть Німеччині можливість звороту данціґського коридора. В тім добачують старання Анґлії здобути для себе Польщу на випадок війни з совітами.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НІКОЛИ

Бувший предсідатель Ради Міністрів Тимчасового Правительства А. Ф. Керенський давав сейчас по своїм приїзді до Ню Йорку відповіди на ріжні питання, які йому ставили американські репортери. Між иншим відповів він на питанне: чи верне царська влада. На те питання відповів він з повною рішучістю: Ніколи. Та додав, що всякі балачки про царат не мають ніякої реальної основи, а тільки помагають большевикам. Самі комуністи пускають верзії про можливість повороту на престол Романових, щоби в той спосіб вдержатися довше при владі.

І не тільки Керенський, але вся творча російська іміграція рівнож покинула вже думки про поворот Романових. Бож опереткові виступи бувшого великого князя Кирила чи його жінки треба вважати оперетковими скоками, а нічим більше.

Та в нас страшать нас наші гетьманські круги далі поворотом російського царя і як одинокий лік проти нього виставляють свого українського царя в ролі гетьмана Скоропадського. А ми твердимо рівнож і про поворот Скоропадського те саме, що сказав Керенський про поворот російських царів: Ніколи.

Це тільки зайва витрата часу і енергії та вся пропаганда за гетьманатом. Вона не має на українських землях ніяких реальних підстав. Гетьманат, коли він звязаний з історичною минувшістю, з Богданом Хмельницьким чи Мазепою — це гарний і світлий історичний спомин. Як спомином ми ним одушевляємося і заховуємо та плекаємо память про нього. Та історичний спомин одне, а політичний постулят теперішности друге. Для нас гетьманщина, як теперішність, це пустий звук, звязаний з поганим спомином про Скоропадщину, яка, на нашу думку, ніколи до влади вернути не може. Гетьманщина, пропаґована в теперішній формі, наносить нам тільки шкоду. Вона роздроблює наші сили і відвертає їх від власної праці над освідомленнем і піднесеннем нашого народа, а тим самим відвертає нас від національного визволення. А яка це шкідлива робота видно хочби по тім письмі, яке оголосили наші гімнастичні товариства „Луг" в краю, які заступають місце давних, польскою владою заборонених Січей. Ото в „Покутськім Слові" з 23. січня б. р. оголошено письмо Січової Централі з Шикаґо, в якім централя відмовляється від пропаґанди за допомогою Лугам, бо Луг не є гетьманською орґанізацією, а анархістичною, бо не признає гетьманської влади.

Бачимо на тім простім примірі, куди нас веде баламуцтво з ґетьманською ідеольоґією Скоропадщини. Вона відвертає американських Українців навіть від допомоги спортовій і пожарній орґанізації в краю.

ОЧЕВИДЕЦЬ ПРО ПОРЯДКИ В БОЛЬШЕВІЇ

(Надіслана стаття).

Одна з російських часописей еміґраційних, виходяча в Парижи, помістила недавно дуже інтересну статтю, оперту на інформаціях, даних большевицьким полковником **Обуховом,** котрому вже було забогато большевицьких порядків і тому втік від них та став звичайним еміґрантом.

Звіт Обухова є з тої еще причини незвичайно важний, що не є то звичайний офіцир давної царської армії, але правдивий „червоний" старшина, котрий власне через большевицьку революцію виплинув на верх.—Походить він з селянської родини і тому дуже важні є його погляди, що дотичать відносин російського селянства до советської влади.

Отже селянство після нього знаходиться в незвичайно тяжкім положенню і мусить терпіти великий визиск з боку большевицького уряду, котрий сам означає ціну на найважнійші предмети потрібні до життя.

Селяни противилися зпершу большевицькій самоволі, бунтувалися навіть, та побачили в кінци, що голими руками ради не дадуть. У всякому разі вони переконались, що власть захопили такі людці, котрі того цілком не є достойні.

Селянин думає цілком реалістично, і хто не має власного господарства, цей не має у них ніякого поважання. А власне такі представники „деревенскої бєдноти" правлять тепер селом! І з тої причини не знаходять такі громадські власти поважання у своїх односельчан, а той брак поважання переноситься і на висші большевицькі уряди, котрі ту „бєдноту", — звичайно дуже непевного морального поведення — попирають і її силою селянам накидують.

Однакож не инакше стоїть справа й з мешканцями міст. І вони є ворожо настроєні до большевиків.

Большевикам не удалося і міщан настроїти на такий лад, як хотіли би, і тому дали собі спокій з пробами на тім полі.

Вони між иншим — впровадили новий, латинський календар, але народ цего не тримається. — Святкувати після „нового стилю", мусять зависимі урядовці, але маса народня держиться старого, юліянського стилю.

І тому на приклад на Різдво після старого, юліянського стилю по урядах стукають машини до писання, але на церковних дзвіницях гудять дзвони, а церкви повні вірних, перенятих глубокою, щирою молитвою. З ненависти до большевиків — навіть безвірники (атеїсти) ходять до церкви.

Найліпше еще удалася большевикам червона армія, а то через то, що вступило до неї (о скільки їх в першім запалі не порозстрілювано) богато „спеців" то є специялістів — в тім випадку військових з давної армії. Вони стали на становищи: „спасай Россію" і тому вступили у червону армію. Нехай преці щось певного і для російської державности пожиточного вийде з революційного омуту.

Не було отже ніяких непорозумінь поміж новими большевицькими начальниками а „спецами". Але армія уже в р. 1923 пішла „на право" і почала себе уважати за „російську" армію. Почалося отже чищенне", багато і „спеців" і звичайних вояків понаганяно домів, та впроваджено однорічну військову службу. Та і це не помогло а нове військо знову „поправіло". І знову почалася „чистка" — та дарма! Орґанізують „червону" армію а виходить малощо не — „біла"!

Большевики бояться отже якихнебудь зачіпок з заграницею, бо „червоні" салдати можуть їм сказати в очи: „Ні, товарищі! Досить вже було світової війни та революції. Ми не маємо охоти за вас лягати головами!"

Большевики отже цілу свою енерґію звернули на виховання достойних наслідників для себе. До цего служать орґанізації так званих **„комсомольців".** В тих орґанізаціях виховують вони молодь так, щоби нічого для неї святим не було. — Однакож в наслідок такої системи виховання виходять з „комсомольців" дуже часто звичайні лінтяї, а навіть прості хуліґани.

Такий хуліґан не знає прямо, де подіти свою комсомольську енерґію, і тому нападає і бє перших-ліпших стрічних людий та вирабляє всякі инші неможливі бешкети. — Очивидно — у справах полових — вони вповні аморальні, і всьо для них дозволене. Ніі вчать, що до природної вдачі мущини належить це, що йому одна жінщина не вистарчає і він мусить і за другими глядіти.

Не диво отже, що недавно лучився ось який припадок:

В одним переулку Москви зловили 26 молодців одну дівчину, затягнула її до якоїсь хати і там по черзі її знасилувала. Справа стала голосною, многонадійних комсомольців поставлено перед суд і строго покарано. Шістьох із них засуджено навіть на кару смерти, але двох помилувано, а розстріляно чотирох.

Одним словом — большевики самі перепудилися наслідків своєї системи виховання.

Хотіли вони по старому московському звичаю заімпонувати цілому світови, як то вони „авось-нєбось" видумають нову систему поступового виховання, — але вийшов кольосальний „пшик", получений до того з таким сопухом, що люди аж заграницю утікають від нього.

На найвисших урядах сидять самі інтернаціоналісти, хотя не є правдою, немовто усім правлять жиди. Є їх вправді у центрі багато і на визначних місцях, але на провінції їх менше, або і цілком нема. Та всеж таки урядову скорочену назву советської републики **„С. С. С. Р.",** толкують собі люди жартом: **„Три Струля і адін Русскій".** Але такі жарти мож робити хиба лиш межи дуже певними людьми, бо усю владу держить в руках комуністична партія а над нею, та над всіми горожанами царствує „Г. П. У." то є „Головноє політическоє управленіє" або иншим словом стара „Чрезвичайка".

Що до політичних переконань, то кождий має своє, та сидить з ним тихо. — Хто важився публично робити опозицію — той помандрував до тюрми. — Тюрми є переповнені трикратно, а в одній келії сидять і монархісти і есери (соц. революціонери) і есдеки (соц. дем.) і инші. Коли за царських часів увязнено часом нараз двайцять людей, то це вже була страшна сензація! Тепер арештують і сотку і більше нараз і вже нікого це не дивує.

Коли запитано полковника Обухова, чому він полишив советську републику — то він відповів на це так:

„В большевії живе дуже много таких як я, що не бачать для себе ніякого виходу. І кождий розтинає такий життєвий вузол на свій лад. Мені удалося виїхати за границю — другі відбирають собі життя. — Річ однак ясна, що стосорок міліонів люда не може перенестися заграницю. — Я діставав 200 до 300 рублів місячно, що на советські відносини є вже досить багато. — І я знав, що тут заграницею жде мене нужда і тяжка праця, що прийдеться може і землю рискалем копати.

Але я не міг байдужно дивитись на це, як масово розстрілювано невдоволених селян; не міг дивитись на загально пануюче свиньство".

„Чи червона армія піддержить чинно тих, що чинно виступлять проти большевиків?"

На це відповів Обухов:

— Не лиш, що піддержить, але еще й сама буде валити большевицькі власти з ніг!

„А чи вдержаться місцеві большевицькі уряди, коли гримне центр влади, то є Москва?"

— Ні! У большевиків полягає всьо на централізації. Коли сильно ґримнути в голову — то і ціле тіло, отже і ноги мусять упасти на землю.

Тільки Обухов. Але в нашім українськім інтересі булоби, щоби большевицька влада удержалася еще так довго, доки українізація не зістане вповні переведена, та доки самостійницький елемент не закріпиться вже так сильно, що на випадок провалу большевиків буде вже міг зорґанізувати свою власну, самостійну українську державу — на стільки сильну, щоби замахи чорносотенців, які прийдуть по большевиках до влади — рішучо і на все відперти.

Подав **Ю. Горовенко.**

Умийтеся! образ Божий
Багном не скверніте!
Не дуріте дітий ваших,
Що вони на світі
На те тільки, щоб панувать;
Бо невчене око
Загляне їм в саму душу
Глибоко, глибоко..
Дознаються небожата,
Чия на вас шкура,
Та й засудять, — і премудрих
Немудрі одурять.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Ал. Шефранська. — „Обеднаннє" висилає гроші для політичних вязнів на руки д-ра Степана Федака через Земельний Банк у Львові.

І. К. Т. — О., Огайо. — Ми радо направилиби кривду, яку мігби комунебудь зробити дописуватель, та щоби се могти зробити, треба, щоби нам докладно написано, що сяа-ся допись, чи що там, ображає сього-а-сього (поіменно) чоловіка. Загальне неозначене спростованнє нікому не може направити шкоди.

Витинки з газет редакція дістала від гр. Петра Лобура.

В. Гасій, Трентон, Н. Дж. — Се, що Ви пишете дописи на машинці, се для нас полекша. Та клопіт у сьому, що пишете лінійка за лінійкою („синґел спейс"); через те поправка дописи незвичайно трудна, і дописи спізнюються. Просимо Вас і всіх, що пишуть на „тайпрайтерах", лишати межи стрічками вільне місце („добел спейс"). Дякуємо за інтересні дописи.

ВІДГУКИ ЧИТАЧІВ НА ДОПИСИ.

Гр. К. Багрій з Нюарку, Ню Джерзі, звертає увагу, що в дописи з Нюарку про збірку на Український Дім у Збаражи, поміщений у 54 числі Свободи, написано було, що жертву в сумі 25 долярів зложив „Дм. Добротвір", пропущено титул „отця". „Можливо, — пише сей громадянин, — „що самий священик Добротвір не погнівавбися за ту незначну друкарську помилку, но всеж таки я прошу її спростувати".

ЯК РОЗВИВАЛИСЯ ПОГЛЯДИ ЛЮДИЙ НА ФОРМУ ЗЕМЛІ

(Стаття Івана Франка на основі статті Андру Диксона Гвайта).

(В 1901 році почала Видавнича Спілка у Львові видавати в своїй літературно-науковій бібліотеці ряд статтий американського вченого Андру Диксона Гвайта про розвій поглядів людий на ріжні наукові питання.

Андру Диксон Гвайт, се визначний американський учений, диплюмат і педаґоґ. Був він професором історії на Мишиґенськім університеті, а відтак президентом Корнельського університету, де він рівночасно також учив історії. Він поклав такі заслуги коло науки історії на американських університетах, що Корнельський університет назвав цілий відділ історії Школою Гвайта. Для сеї школи й лишив Гвайт свою велику бібліотеку та коло 300,000 долярів готівкою.

Був він автором богато наукових праць з поля історії та виховання молодежи. Найбільшого розголосу з усіх його праць набрала збірка статий, видана одною книжкою під заголовком Історія Боротьби Науки з Теольоґією в Христіянстві.

Як видно зі заголовку, автор поклав собі за ціль представити, як розвивалися ріжні погляди в ріжних областях людського знання, і як проти наукового шукання за правдою повставали теольоґи, які в сій боротьбі опиралися на своє поясненне святих книг, котре вони вважали непомильним.

Не зайвим буде додати, що Гвайт писав статтю зі становища віруючого чоловіка, яким він був. Через те його писання се немовби осторога для тих, які в святих книгах своєї віри хочуть бачити не лишень науку людського поступовання, але й вирішеннє всяких спірних питань про світ.

Зі сеї праці Іван Франко вийняв був наперед статтю про розвій ґеоґрафічних поглядів. Хоча він старався держатися тексту статті, та мимо сього він вкоротив її там, де автор покликується на мало доступні книжки, а зате доповнив її новійшими, краще відомими працями. Вийшла в сей спосіб стаття, яка майже на стільки належиться Франкови, на скільки вона належиться Гвайтови).

І. Вигляд землі.

У ріжних диких народів стрічаємо пережитки стародавнього погляду, що земля, се плоска тарілка або кружок, кругла, випукла або засклеплена небесним склепінням, яке опирається на горах мов на стовпах. Таке вірування зовсім природне; воно відповідає тому, що бачуть наші очи, і відси в дуже давніх часах перейшло в ріжні релігії.

В цівілізації Халдеї і Єгипта воно було розвите дуже широко. Асирійські написи, відчитані в остатніх часах, говорять, що бог Мардук на початку сотворив небо і землю; земля стоїть на воді; в її нутрі находиться царство смерти; поверх неї здвигнена „твердь небесна" — тверде склепіннє, що з усіх боків знижається до земної площі і опирається на основинах покладених у „великій воді", що обіймає землю довкола. У східній і західній части того склепіння находяться двері, крізь які сонце сходить рано а заходить вечером. Над тим склепінням находиться другий океан, що внизу спливається з тим океаном, який окружає землю з усіх боків яко горізонт і який разом з твердю небесною держиться та опирається на землі. Понад твердю небесною і вміщеним на ній зверхнім океаном находиться нутро небес.

Єгиптяне вважали землю тарілкою, плоскою і подовгастою, а небо, що покриває її, величезною металевою „твердю". На чотирох рогах землі находяться стовпи, що піддержують твердь, а на тім твердім склепінню находиться „наднебна вода". Вірили, що коли з хаосу виринали форми, один могутній бог підняв воду до гори і розстелив її понад склепінням. Вірили далі, що на спіднім боці тої твердої покришки, чи склепіння чи фірмаменту, позавішувано звізди, щоби світили землі, а дощ береться відти, що вода просочується крізь його віконця. Сі погляди і инші споріднені з ними держалися, здається, дуже сильно серед касти єгипетських жерців і були частиною їх теольоґії та святої науки; склепіння величезних святинь із звіздами, звіздяними образами, планетами і знаками зодіяка на них бачимо й доси, клясичні свідки очевидности сего погляду.

В Персії ми стрічаємо ґеоґрафічні погляди оперті на подібних уявах і заховані в святих книгах.

Від них, а без сумніву зі старших жерел, спільних їм усім, прийшла та ґеоґрафічна спадщина до Жидів. Богато місць у їх святих книгах, деякі між ними високо поетичні і прегарно висловлені, говорять про „заснованнє землі на водах", про „криниці великої глибини", про „твердь небесну", про „роги землі", про „стовпи небесні", про „води понад твердю небесною", про „вікна небесні" і „двері небесні", зовсім немов би ті образи були прастарими здобутками людської думки.

Та зі зростом цівілізації зародився, особливо у Греків, погляд на кулисту форму землі. Прихильники фільософа Пітаґора, а особливо Плятон і Арістотель, плекали сей погляд. Правда, їх погляди були неясні, змішані з абсурдами, але се були зароди правдивих ідей. Аж пізнійше, серед буйного зросту теольоґії в старій християнській церкві ті сімена почали боротись за своє істнованнє в думках немногих мислячих людей. І ті люде відновили той погляд, що земля — куля.

Деякі глибше мислячі отці церкви, може під впливом Арістотеля і Плятона, прихилялися також до того погляду, але більшість по просту жахалась його. Вони бачили в ньому небезпеку для св. Письма, при чому звичайно мали на думці своє толкованнє того письма. Один із перших уворужився проти сего погляду Евзевій. Оглядаючи уступи новозавітних писань, де заповідалося близький конець світа, він силкувався перекрутити сей погляд, щоб подати в погорду всякі наукові досліди. Говорячи про дослідників, він мовить: „Не задля самого незнання тих річей, які вони подивляють, але радше з погорди для їх марної праці ми маловажимо, сю справу й обертаємо свої душі до ліпших предметів". Василій Кесарійський заявляє, що „се питанне не цікаве для нас, чи земля куля, чи валок, чи кругла площа, чи заґнена до середини як миска". Ляктанцій признає такі погляди в астрономічних студіях „пустими і безглуздими" і побиває думки про кулистість землі доказами з Письма святого і простого розуму. Св. Іван Золотоустий також уживав свого впливу против ікулових поглядів, а Єфрем Сирин, найбільший муж у старій сирійській церкві, званий загально „трубою св. Духа", поборював їх з неменьшим завзяттєм.

Але глибоко вчені знавці Біблії, такі визначні отці церкви та єпископи, як Теофіль Антіохійський у другім віці, Климент Александрійський у третім і инші в пізнійших віках не вдоволялися самим опрокиданнем та наклеймованнем сего „старого поганського погляду". Вони на основі Біблії склали новий християнський світогляд, до якого кожда церковна власть додавала все якусь нову ідею, а инша иншу, аж доки не доведено його до повного розцвіту. Беручи в основу пережитки ріжних стародавніх традицій, зложені в семім віршу першої глави книги Битія, вони оперлися на яснім свідоцтві св. Письма, що земля в хвилі сотворення була покрита твердим склепінням, „твердю небесною". До сего додано уступи з Ісаії і Псальмів, де сказано, що „небеса простер еси яко ризи" або „як намет, щоб жити в ньому". Значить, світ подібний до дому: земля, се стеля, під якою всемогуча рука завісила сонце, щоб світило в день, а місяць і звізди, щоб світили в ночи. Та те склепіннє своєю чергою — поміст висшого поверха, де находиться збірник води, уладжений, як каже один поважний церковник, „на подобу лазні"; в ньому містяться „води, що є понад твердю небесною". Ті води спускає Всемогучий та його анґели на землю крізь „небесні віконця". Що до руху сонця, то його пояснювано цитатами ріжних уступів книги Битія з примішкою ріжних метафізичних мудровань з тою єдиною метою, єби як найдокладнійше доказати з Біблії, що земля не може бути кулею.

В шестім в. по-Рождестві Христа сей розвій довершується не більше й не менше як повною й подробичною системою світа, опертою буцім то на св. Письмі; її автором був єгипетський монах Козма Індикоплов. Єгипет був великою скарбівнею теольоґічних думок для ріжних стариних релігій, і Козма, бачиться, прищепив давній церкві єгипетський погляд про будову світа, так само як перед тим єгипетський церковник Атанасій прищепив церкві єгипетську ідею божеської трійці, що кермує світом. По думці Козми, земля, се простокутник плоский і окружений чотирма морями, довгий 400 а широкий 200 днів дороги. По другім боці сих чотирох морів підносяться величезні вали, що замикають цілу будову і двигають на собі склепіннє неба, долішнім краєм прикріплене до тих валів. Ті вали замикають землю і всі небесні тіла.

(Дальше буде).

ЗАПОВІТ.

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій:
Щоб лани широкополі
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий!

Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу, — отоді я
І лани і гори,
Все покину і полину
До самого Бога
Молитися.

А поки що —
Я не знаю Бога!

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою, злою кровю
Волю окропіте!
І мене в сімї великій,
В сімї вольній, новій,
Не забудьте помянути
Незлим, тихим словом!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ НАРІД МАЄ ВИСТАВИТИСЯ НА СМІХ?

Маю отсим честь подати до відома тим нашим громадянам, що цікавляться громадськими справами, як мені видиться, цікаві події.

Як відомо, на зїзді представників українських католицьких церков в Филаделфії постановлено, в який спосіб може наша церква захоронитися на будуче перед тим, щоби її вживано на службу для Польщі, як захоронити її перед тим, щоби ній висилано на наставників людий, милих для польської полікити, та як захоронити кожду церковну громаду в Америці перед тим, щоби до неї попадав чоловік, який для милих очий своєї влади готов шкодити народови.

На тім зїзді наша церковна громада мала своїх делеґатів, яких вибрано з громади зовсім формально, які на конґресі голосували за всіми постановами конґресу та своїми голосами попирали розумні пляни, які там піднесено. Після конґресу сі делеґати нашої парохії зявилися на парохіяльнім мітинґу та предложили звіт з конґресу. Члени парохії бачили, що конґрес ухвалив добрі річи та без довгої дискусії одноголосно постановили заявитися за постановами конґресу та їх точно виконати. Так як з усіх постанов перша відносилася до висилки катедратика, то парохіяльний мітинґ одноголосно постановив придержуватися ухвали конґресу та катедратика не висилати так довго, поки др. Богачевський буде признаваний епископом нашої церкви. Збори постановили відмовити епископови Богачевському всякого катедратика, а зате постановили висилати кождого місяця до Комітету Оборони Української Греко-Католицької Церкви в Филаделфії по 10 долярів.

Підчас дискусії над сими внесками заняв був теж слово наш парох, о. Йосиф Чаплинський, та заявив, що він не перестане висилати катедратика до епископської канцелярії, а коли громада не хоче платити сего податку на епископа, то він зложить сей податок з власної кишені. Громада на разі не звертала близчої уваги на сю заяву пароха; казали собі парохіяни, що парох може зі своїми грішми робити, що йому подобається, хоча після зборів уже піднялися голоси, що се якось не годиться, щоби народ відмовляв епископови податку, а парох піддержував сього епископа грішми, будь-що-будь зібраними з громади. Люди стали говорити, що священики, яких удержує народ, повинні йти з народом, та не піддержувати противників народа.

Послідної неділі священик знова скликав збори в церковній справі. При кінці цього мітинґу один з делеґатів на церковний зїзд спитав церковного комітету, чи вони висилають по 10 долярів на руки Комітету в Филаделфії, як се було ухвалено на річнім мітинґу. На се встає наш парох та відповідає, що не висилається. Люди питаються, чому не висилається. На се парох відповідає, що епископа вже нема, що епископа вже забрали, і через те боротьби вже нема чого провадити. Комітету в Филаделфії вже не треба, він уже не має що робити хиба раз на місяць один лист відписати, а що се коштує 2 центи, то не треба йому гроший. Він говорив далі, що він знає зовсім певно, що другі парохії платять катедратик, і тому й наша громада повинна заплатити. Він показував на те, що він самий знає, що платить приміром громада в Ню Йорку, хоча вона теж була представлена на конґресі в Филаделфії. Коли один з парохіян спитав, звідки о. парох знає, що Ню Йорк платить, о. парох заявив, що він знає се від самого нюйорського пароха, о. Понятишина, котрий самий заслав катедратик до епископа.

Дискусія над сими справами велася довго. Промовляли ще наші громадяни й о. парох. Громадяни виказували, що о. парох помиляється. Декотрі навіть признавали йому, що він працює добре для церковної громади, але справи оборони українських народних інтересів у церкві не розуміє. Вони показували, що українські католицькі церковні громади постановили обороняти свої інтереси та що вони скликали на се конґрес та ухвалили відповідні постанови, і тепер тих постанов не можуть ломати. Чи епископа вже забрали, сього ніхто не може знати. Епископа покликали до Риму до рапорту, але його ще можуть завернути назад до Америки та зі ще більшим завзяттєм взятися бороти наші церкви.

Конґрес постановив не давати ніяких податків на епископа, як довго епископом є Богачевський, а Богачевського з епископату ще не відкликано. Народ дав приказ, і народ повинен виконати свій приказ. Як народ не буде виконувати своїх постанов, то такий народ не може заслугувати собі на пошанівок ні в своїх ні в чужих.

До того епископ Богачевський викляв всіх учасників конґресу, а церковний заряд, який покликав його до рапорту, ще не показав, що він признає поступок епископа похибкою. Епископський проклін се визов, кинений епископом всім громадам, які висилали делеґатів на церковний конґрес, і доки церква сього визову не відкличе, так довго громади знають, що заряд церкви ними далі погорджає й на їх голос не зважає.

Так розглядали громадяни сю справу, і хоча о. Чаплинський ще раз вставав збивати громаду, вона таки постановила стояти на своїм та епископови податку не висилати, а висилати за те що місячно по 10 долярів до Комітету Оборони Української Греко-Католицької Церкви. Наша громада вірить, що як ми виконаємо постанови церковного конґресу, то ми захоронимо як слід наше добро.

Не даймося звести тим, що нас відмовляють від того ріжні люди. Ми не дивімся на те, чи пішов у дубину один редактор, або виїхав кудись епископ. Не за те ми боремося, щоби якогось редактора викинути з посади, або з якогось епископа зняти корону. Ми боремося за те, аби в нашій церкві не правили чужі люди та аби наші вороги не вживали нами удержуваних людий та нами зложених маєтків на те, аби нас поневолювати. Не тоді буде наша побіда, як не стане сього або онтого біскупа, але аж тоді, як ми дібємося свого, і як вірні української католицької церкви будуть певні, що вже не повториться таке, як отсе тепер діється.

По стороні народа в сій боротьбі стоять не ті священики, що перед народом признають епископські похибки, а з власної кишені піддержують того самого епископа. По стороні народа стоять лишень ті священики, які все й всюди стоять виразно за забезпеченнєм народних прав. Отсе є правдиві народні священики і лишень сих священиків наші громади будуть мати за правдивих патріотів.

Дмитро Ваш,
Нюарк, Н. Дж.

ПЕВНО, ЩО ВІД НАРОДА ЗАЛЕЖИТЬ.

Як прийде до мене рано почта, то я наперед беруся за ґазету Свободу, а в ній наперед читаю Голоси Читачів, а відтак аж новинки. Цікавить мене прочитати, що думають і кажуть другі люди. Прочитавши сі Голоси, нераз і мене охота збирає сказати своє слово.

Таке сталося й зі мною, як я прочитав допись пана Теодора Чорнія, поміщену в 51. числів з 4. марта. П. Чорній пише про боротьбу українського народа в Америці проти епископа Богачевського. П. Чорній пише, що український нарід мусить побідити в сій боротьбі.

На мою думку, український нарід побідить, як він буде добре боротися, коли він буде виступати проти свого ворога рішучо й солідарно. Коли епископ Богачевський вернеться з Риму назад нас бороти, то се буде виразний знак, що за епископом станув тепер уже й Рим, і український народ без боязни й пустого страху буде мусіти се собі отверто сказати та відповідно до сього поступити.

Як наш народ буде знати, як поставитися до епископа, як епископ вернеться з Риму, чи звідти, куди він їздив, тоді наша побіда. Колиж наш нарід застрашиться, тоді вийде з ним таке, як з тим мисливим, що йдучи на польованнє, росповідав, яку то він гарну шубу буде мати з вовка, якого вполює; а коли прийшлося до вовка стріляти, в нього серце „змякло".

Словом, як ми будемо відважними, то побідимо. Але як будемо страхополохами, то краще не хвалімся. Світ до відважних належить.

Петро Лобур,
Дітройт, Миш.

ТРЕБА И НАМ, УКРАЇНСЬКИМ ІМІҐРАНТАМ, БРАТИ АКТИВНУ УЧАСТЬ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ.

Недавні то ще часи, коли Українці були в Америці просто незнані. Війна і перевороти в Европі дали Американцям деяку нагоду запізнатися з нашим народом. Після того ми давалися пізнавати на поли бизнесу в неодній місцевости. Тепер я хочу піднести ще одно поле, досить нами занедбане. Се поле американської політики.

Приїхав до нашого міста Елмвуда, в стейті Илинойс, Українець Іван Баран. Він добре знаний серед Українців, але від якогось часу він давався теж пізнавати Американцям. Зацікавився він місцевою політикою, приступив до демократичної партії та став для неї працювати. На річних виборах у місцевій демократичній партії його вибрано рекордовим секретарем, бо Американці побачили в ньому зручного орґанізатора й політика. Колиж тепер прийшло до виборів кандидата на уряд мейора міста, то демократична партія вважала, що найліпшим кандидатом були б добр. Баран. Вибори відбудуться в місяци квітни, і ми сподіємося, що він буде вибраний, бо він має богато знакомих Американців, а всі Українці працюють за його кандидатурою, бо розуміють вагу такого вибору для свого народа.

Я підношу се не на те, аби поаґітувати за добр. Бараном, але на те, аби звернути увагу наших людий по других місцевостях, чи не треба нам іти слідами добр. Барана, вступати до американських політичних орґанізацій, орґанізувати наших людий до сих партій, щоб відтак мати вплив на сі партії, а через те й на американську політику.

Т. Любезний,
Елмвуд, Илинойс.

ГАРКАВЕНКО В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

В суботу, 19-го марта б. р. відбудеться в Нюарку борба в гали під ч. 278 Ню Йорк Евня. Всего буде боротися три пари, в головній парі буде боротися Гаркавенко. Треба сподіватися, що галя буде переповнена, бо приїзд Гаркавенка до Нюарку очікуєся з великим заінтересованнєм. (Огол.)

ГАРКАВЕНКО В ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На просьбу української кольонії в Елізабет, Н. Дж., буде устроєна там інтересна борба в пятницю, 18. марта б. р. в гали на 3-ій улиці ч. 153. В головній парі буде боротися Гаркавенко і поляк Сташак, Італієць Романо і другі. Всі борби будуть аж до побіди. Запрашається всіх Українців прибути і привитати нашого славного силача. (Огол.)

ДЕЩО ПРО ЛЮДСЬКЕ ТІЛО.

Людина, це найбільше довершене сотворіння природи; її тіло найгарніше й найскладніщої будови, а її розум найбільше розвинений. Через цю найбільшу довершеність і здобула людина собі становище всевладного пана й володаря нашої землі; вона видирає скарби з нутра, як своє власне добро, вживає всіх тварин собі на пожиток та змушує навіть найбільших звірів до покірної служби. Та пригляньмося хоч побіжно будові тіла цього найбільш довершеного сотворіння природи.

Зразу на перший погляд ми бачимо, що людське тіло складається із трьох головних частин, а саме: голова, тулуб і відніжжа (кінчини).

Голова

людини відповідно до великости тіла досить велика; зпереду у неї бачимо шляхетне, плоскаве обличча, яке має таку питому постать, що ним відріжнюється людина найбільш од усіх инших тварин природи. Верх голови поріс довшим або коротшим волоссям, а на ньому розріжнюємо зпереду лоб, по середині тімя, а ззаду потилицю. Обличча здебільшого наге, а на ньому: чоло, ніс, губи, борода і вуха. Чоло плоске, широке та піднесене просто вгору. Очі круглі та дуже рухливі. Вони закриваються повіками, що на своїх берегах мають вії — ніжненькі волоски, рісnúmчки, що хоронять очі від пороху й сміття. Горішня повіка у нас значно більша від долішньої і нею власне ми заслонюємо очі ві сні або перед сліпучим світлом. Понад очами бачимо дуговаті брови, з ніжного волося. Понижче очей, посеред лиця ніс, ріжної величини й постаті. Зпереду в носі бачимо два носові отвори, ніздря, переділені носовою перегородкою. Нижню частину лиця називаємо щоками; маємо дві щоки: верхню нерухому й нижню рухому, якою ми й порушаємо підчас їдження або говорення. Зпереду на щоках маємо губи, на беріжках гарно червоні уста. Коли на верхній губі виросте волося, то воно творить вуси. Нижня щока зпереду має борідку. Волосся на нижній щоці творить бороду. Крім сього на лиці бачимо ще вуха, це тільки зверхня частина слухового знаряддя, яке є у нутрі голови. До цього властивого слухового знаряддя веде слуховий отвір. Зверхні вуха мають вигляд поморщеної лійки. Між чолом та вухами маємо виски; коли на них покласти руку, чути живчик, себто удари хвилі крови, що перепливає жилкою, яка проходить в тім місці під шкірою. Обличча або лице, зпереду і в горі виступає більш або менше вперед і ті вивищення називаємо ягідками, тому, що лише на цьому місці буває часто червонаве. Коли отворимо губи бачимо зуби. Вони виростають на берегах щок, які називаємо яснами. Доросла людина має найбільше 32 зуби, на кождій щоці по 16, а власне: зпереду по чотирі січні, що зпереду сплющені і мають вигляд долотуватий, по обох боках січних по одному іклові, що виглядають мов затесані кілочки, а в кінці по пять черінних зубів, коротких і грубих, мов стяті пеньки. У роті маємо мягкий, мясистий язик а понад ним тверде піднебіння. Голову з тулубом лучить шия; вона в чоловіка звичайно досить тонка і коротка.

Тулуб

у людини досить короткий і стрункий; зпереду в нього маємо вгорі груди а в низу черево, а з задньої сторони хребет, вгорі плечі а внизу крижі. По боках тулуба внизу маємо бедра; між бедрами та грудьми тулуб перевужений і творить пояс. Нижній кінець тулуба називаємо задом.

Відніжжа

маємо верхні, або передні, себто руки й нижні або задні, себто ноги. Руки складаються з трьох частин: рамени, передрамени й пястука. Пястук знову складається з долоні й пальців (пучок). На границі між раменем і передраменем є лікоть; він звернений взад. Долоня у нас плоска й широка, а пальці тонкі й довгі. Пальців маємо по пять: перший короткий і грубий називаємо палюхом. Він має тільки два членики, так звані чиколонки. Решта пальців мають по три чиколонки. Кінці пальців називаємо пушками; зверху понад пушками маємо нігті, себто тонкі та тверді роговаті нарости, що становлять сильну опору для пушок, коли ними що небудь робимо. Найдовший палець на руці третій з ряду, званий середнім, найменший останній мізинний.

Нога

складається також із трьох частин: стегна, підстегна і стопи. Стегно у нас грубе і велике, підстегня значно тонче. На границі між ними є коліно; воно звернене до переду. Стопа в нас вузька, довга і груба, починається пятою, а кінчиться коротками пальцями. На стопах перший палець найгрубший і найбільший, решта чим раз то менші. Пальці на наших ногах не можуть рухатися вільно кожен зокрема, так як на руках, а тільки всі разом; крім цього ми не можемо палюх на нозі уставити напроти других пальців та в той спосіб ужити його до хватання так, як це робимо із пальцями рук. Через це ми не можемо пальцями наших ніг щонебудь хватати або уживати їх до писання, малювання, вишивання, різблення та подібних инших ніжних робіт, які виконуємо пальцями наших рук. Ноги служать нам як підпори нашого тіла та як знаряддя зміни місця. Тулуб уложений прямовисно до землі, а через те може чоловік уживати своїх рук виключно тільки до праці, якою він при помочи свого розуму опанував усю природу.

(Дальше буде).

Василь Бобрів.

ДЕЗЕРТИР.

I.

Мій край в огні...
Ідуть брати мої у бій,
А я тікаю від борні —
Забув обовязок святий.
Чомуж я мушу умирати?
Не жив я ще! Я хочу жити!
Я насолоду, щастя знати
Хочу, хочу ще любити!
Хай гинуть всі! Однаково мені!
Я дезертир! Хай знають всі!
З жаху не хочу знать війни!
Тікать від неї у ліси.

II

На завтра суд. Такі-ж самі,
Як я, судитимуть мене.
Чета в чоло моє вжене
Півсотні куль... І десь слізми
Заллється мати.
Їй все одно: як згинув син,
Чи в полі, чи один...
Мене нема — буде лиш знати.

III.

Світа. Рожевиться у небі.
— Дивись, нікчемний дезертир,
На небо синє, ясний мир,
На все дивись, Вітчини не потреба.
Ти жить хотів сильніще їх?
І скорше вмреш... Глум долі!
Покинув ти на полі
Братів своїх.
Вони живі і тепер десь
Готуються до бою...
Я жить хотів! Життя, з тобою
Я завше був увесь.

. . . .

Ще сонце не зійшло...
Луну вхопив від стрілів бір.
Упав під лісом дезертир.
В лісу ще довго щось гуло.

Василь Бобрів.

ОХРАНЯЮТЬ ТРОН.

Ляснув постріл... Розляглося...
Між будинків озвалося...
Тихо! Наче стон?
— Стережемо трон
Владолюбців-хамів!
Нам не треба храмів!
Нам краси не треба!
Бий у Бога!
Знать дороґу
Ми не хочем в небо!
— Що? Ще стоне?
Дай між вуха!
Не лишиться духа,
Скорше захолоне!
Ще раз ляснув! Тихо...
— Хай гуляє Лихо!
Занімів десь стон...
Охраняють трон.

Василь Бобрів.

ВСІМ АМІНЬ.

Далеко полем лине
Дзвін
І в лісі синім гине
Він.
Ромашечки хилять головки,
Волошки у тузі...
Хлопчик гарнесенький, ловкий
Сліда на зораній смузі.
Пташка у житі:
Цвірінь, цвірінь!
Рідні хлопчиська вбиті
Всім хутко: амінь.
Тихше молот у кузні
Серп у іржі
Очи синесенькі, тужні —
В хлопчика там на межі.
Лине тихо, мертво дзвін,
В лісі гине
Й каже наче: всім амінь
І ніхто не спине.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць лютий 1927 року.

Від.	Члени	Каса від.	Разом	Від.	Члени	Каса від.	Разом
15	3.00	—	3.00	218	8.25	—	8.25
16	15.00	5.00	20.00	230	7.00	—	7.00
20	70.00	—	70.00	237	54.50	25.00	79.50
23	2.50	—	2.50	239	190.00	50.00	240.00
57	11.50	—	11.50	247	5.00	—	5.00
59	3.00	—	3.00	252	19.00	10.00	29.00
62	44.00	—	44.00	258	—	4.00	4.00
63	8.00	—	8.00	288	35.70	—	35.70
64	18.50	—	18.50	296	20.00	—	20.00
72	24.50	—	24.50	299	2.00	—	2.00
74	17.60	10.00	27.60	318	19.00	10.00	29.00
81	6.00	—	6.00	321	25.50	—	25.50
90	97.00	—	97.00	339	54.00	25.00	79.00
91	22.00	—	22.00	345	2.00	25.00	27.00
98	29.00	—	29.00	353	6.50	—	6.50
122	29.25	25.75	55.00	363	—	25.00	25.00
126	13.50	—	13.50	364	12.00	—	12.00
147	27.00	—	27.00	400	50	50	1.00
168	8.00	15.00	23.00				
178	13.00	—	13.00		976.80	260.25	1,237.05
185	—	10.00	10.00				
189	23.50	10.00	33.50				
200	5.00	—	5.00				
201	16.00	10.00	26.00				
204	9.00	—	9.00				

ЖЕРТВА ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ.

Др. Микола Клим, головний радний $5.00

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

на Сиротинець-Захист У. Н. Союза поза членів і відділи У. Н. Союза, за місяць лютий 1927 р.

МЕЙФІЛД, ПА.

Члени Бр. св. Василія Великого, від. 185 У. Н. Союза в Мейфілд, Па., заколядували $25.15. Колядувати ходили: Павло Швед, Михайло Романишин, Теодор Олейко і Микита Кицера. На Сиротинець-Захист У. Н. Союза коляду зложили:

Процанин Антін $1.00
Рунцов Яків 1.00
Наконечний Василь 1.00
Наконечний Олекса 1.00
Соколовський Іван 1.00
Ладитко Петро 1.00
Мощор Сильвестер 1.00
Крохта Стефан 1.00
Наконечна Юстина 1.00
Дорош Константин 1.00
Наконечний Іван 1.00
Олейко Теодор 1.00
Швед Павло 1.00
Романишин Михайло 1.00
Романяк Стефан 1.00
Кузенька Прокоп 1.00
Телих Іван 1.00
Свидрович Данило 1.00
Блашкевич Григорій 1.00
Романяк Іван 1.00
Качмар Михайло 50
Кицера Микита 50
Матійчак Іван 50
Новгольник Михайло 25
Процько Олекса 25
Найдух Єсип 15
Дрібні жертви коляди ... 3.00

Разом $25.15

На хрестинах у громадянина Олекси Наконечного присутні Гості зложили жертв на Сиротинець-Захист У. Н. Союза 15.50

Разом $40.65

Жертводавці імен своїх не бажали оголошувати прилюдно ані в Свободі. Обі повисші жертви прислав до Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза уряд відділу 185 У. Н. Союза: Антін Процанин, Олекса Наконечний і Теодор Олейко.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Добр. Петро Остапчук прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, котру зібрано на хрестинах в гром. Сильвестра Лобунського, які відбулися 6. лютого 1927 р. Жертву зложили:

Остапчук Петро $1.00
Ліщук Стефан 1.00
Пограничний Стефан 1.00
Лутушинський Василь ... 1.00
Лабунський Сильвестер .. 1.00
Кузьма Іван 1.00
Кузмінський Теодор 50

Разом $6.50

ШИКАГО, ИЛЛ.

Добр. Петро Жовнірчак прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза як часть коляди від Тов. Жіноча Січ, сотня 8, округ 2, ім. Українська Мати в Шикаго, Илл., в сумі $20.00. Колядували: д.д. Олена Гірняк, Анастазія Саган, Ксеня Яремцьо, Анна Демко, Катер. Щербата, Марія Шумовська, Анна Матичак і Анна Сняданко.—Разом $20.00

МІКІС РАКС, ПА.

Добр. Петро Кріль прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, яку заколядував гром. Петро Коляса. Зложили коляду:

Коляса Володимир ...... $ 25
Карпа Юстина 25
Каня Петро 1.00
Дзьобак Михайло 50
Бик Михайло 25
Романик Петро 1.00
Хаць Йосиф 1.00
Шльончка Гендрик 1.50
Мудрик Анна 25

Разом $6.00

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

Добродії Стефан Дорош і Николай Савчак прислали жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, котру зложено на хрестинах 12. лютого 1927, в гром. Стефана і Катерини Дорош, членів від. 312 У. Н. Союза, на поклик добр. Николая Савчака. Жертви зложили слідуючі:

Губернат Ф. $5.00
Шатковський Н. 5.00
Яскульський 2.00
Павсяний Н. 2.00
Ярема Р. 1.50
Савчак Микола 1.00
Цап С. 1.00
Назимець І. 1.00
Шарик М. 1.00
Зараска І. 1.00
Яскульський В. 1.00
Куйковський Б. 1.00
Кріль П. 1.00
Дмитерко М. 1.00
Музичка П. 1.00
Котула Г. 1.00
Мога К. 1.00
Цимбаліста Я. 1.00
Малецький В. 1.00
Воронок А. 1.00
Зардето Л. 1.00
Дорош Стефан 1.00
Гаргай В. 1.00
Ганчар П. 1.00
Михалік М. 1.00
Дрібні жертви 1.25

Разом $36.75

—o—

ДЖОЗЕФ, МО.

Члени (діти) Молодечого Департаменту, від. 355 У. Н. Союза, заколядували на Сиротинець-Захист У. Н. Союза в часі різдвяних свят $5.00. Сю жертву прислав уряд від. 355 до Комітету Сиротинця: Солоничний Федор, секр.; Рак Петро, предс.; і Калагурка Нестор, касієр. — Разом $5.00

—o—

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Дармограй Михайло $2.00

ВОТЕРБУРИ, КОНН.

Демянович Дмитро $10.00
Павелчак Михайло 10.00

Разом $20.00

Сю жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза згадані повисше жертводавці, в сумі $20, переслали через „Обєднаннє" в Філаделфії, Па.

—o—

ДІТРОЙТ, МИШ.

Спільний Комітет відділів 20, 94 і 146 У. Н. Союза, який збирає жертви на Сиротинець-Захист У. Н. Союза прислав до Комітет жертв з підприємств на суму $33.00

—o—

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Уряд Спільного Комітету відділів У. Н. Союза в Філаделфії, Па.: Михайло Рибак, предс.; Стефан Слободян, секр. і Іван Сорока, кас., переслали через гол. предс. добр. Т. Грицея до Комітету жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, дохід з спільного представлення „Сироти", котре відбулося 31. жовтня 1926 р., разом суму $155.00

Загальна сума жертв поза від. і члени У. Н. С. $324.90

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ ЖЕРТВ

на Сиротинець-Захист У. Н. Союза по конець лютого 1927 р.

Члени Укр. Нар. Союза зложили в лютім 1927 р. .... $ 976.80
Відділи У. Н. Союза зі своїх кас жертвували в лютім 260.25
Член головного уряду, головний радний зложив 5.00
Процент з банку від зложених жертв 97.20
Жертви поза членів і відділи і з ріжних підприємств 324.90

В місяцю лютім 1927 р. вплинуло жертв .... $ 1,664.15
По конець січня 1927 р. проголошено жертв 13,244.23

По конець лютого 1927 р. зложено жертв на суму ... $14,908.38
До сеї суми належить додати декларованих з каси У. Н. Союза з фонду запомогового 10,000.00

По конець лютого 1927 р. загальна сума жертв є $24,908.38

Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза

Замітка: — Поіменний виказ жертв буде оголошений в Свободі за 6.

Замітка: — Поіменний виказ жертв за місяць лютий 1927, буде оголошений в Свободі в другій половині сего місяця, т. е. в марті 1927 р.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. князя Данила, від. 356, повідомляє, що звичайний мітінг відбудесь о 2-ій год. попол. в неділю, дня 13-го марта, в гали Укр. Громади, 3322 North Lawrence St. Є богато важних справ, котрі мається полагодити. Неявившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Долинний, предс.; В. Скольський, секретар.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 193, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться дня 13-го марта стично о 2:30 пополудни, в гали Укр. Нар. Дому, 617 Union St. Проситься всіх членів явитися на сей мітінг, бо після ухвали неявившийся член заплатить 50 ц. кари. Також пригадується, що після ухвали, член, котрий не заплатить за місяць і продовжує свою залеглість, є наражений на суспенду. — Андрій Молодович, пр.; Мих. Малишевський, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє членкиць, що мітінг відбудеться дня 13-го марта, в неділю, о годині 3-ій пополудни, в гал церковній, 303 Hudson Ave. Проситься членкиць явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Отсим подається до відома всім місцевих і позамісцевим членам Тов. „Дністер", від. 361, що квартальні збори відбудуться в суботу, дня 12. марта, в гали Укр. Нар. Дому, 217-19 Іст 6-та ул., точно о годині 8-ій вечером. Обовязком є кождого члена бути присутним на тихзборах. Котрий член чи урядник не явиться і не оправдає своєї неприсутности, заплатить кару після статута. Кождий член отримає статут і відзнаку на сих зборах. — Івія Гузар, голова; Михайло Никифорчин, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться дня 12. марта, о год. 8-ій вечером, під ч. 63 Брум ул. Проситься всіх членів прийти на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. — С. Шіпка, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Єдність", від. 163, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 13. марта, о годині 1-ій пополудни, в Клюбі Тов. Укр. Амер. Горожан, 847 Н. Френклін ул. До полагодження є дуже важні справи, тому обовязком є кождого члена бути на зборах. Проситься також приведіть нових членів; будемо принимати до Союза і Тов. без вступного. — Г. Фрайт, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє, що квартальний мітінг відбудеться в суботу, 12-го марта, о год. 7-ій вечером, в гали церковній при Ієлевар Евні. Проситься довгуючих членів прибути і вирівнати свої належитости. — І. Климишин, предс.; С. Дмитрик, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Надзбруча, від. 280, повідомляє членів, що збори відбудуться дня 13. марта, о годині 2:30 пополудни, в Укр. Клюбі. Проситься членів прибути на сі збори. — Петро Госай.

БРУКЛИН, ҐРІНПОЙНТ, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінг відбудеться дня 13. марта, о год. 5-ій вечером, в словенській гали, 327 Leonard St. Взиваеться всіх членів прибути в означений час і заплатити вкладку до Тов. і У. Н. С. Незаплативші члени будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза. — М. Федас, предс.; В. Сеньшин, секр.

ОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, на North Goodman, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, дня 13. марта, о годині 2-ій пополудни, в товариськім домі. Обовязком кождого члена бути присутним, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої належитости найдальше до 13-го, бо в противнім случаю поступиться з ними після статута. Тепер принимається членів без вступного, дорослих і дітий, тому приведіть своїх знакомих і запишіть свої діти. — Н. Головка, предс.; Олександер Цицик, писар.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, дня 12. марта, о год. 7:30 вечером, в Народнім Домі, 72 Моріс ул. Проситься всіх членів прибути на означений час, а довгуючих проситься прийти і заплатити свій довг, інакше будуть суспендовані. — Йосиф Крайник, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

БРОНКС, Н. Й. Оцим дається до відома членам Т-ва „Любов", від. 298, що збори відбудуться в суботу, 12-го марта, в галі Boulevard Palace, 1130 Southern Blvd., Bronx, N. Y., о годині 8-ій вечером. Проситься всіх членів точно на означений час прийти на збори. Рівночасно проситься і тих, які бажалиб вписатись в члени У. Н. Союза. Кожний робітник повинен подбати, щоби він сам і його рідня були забезпечені на будьякий нещасний випадок. А такою організацією, яка є найбільше для нас приступною для забезпечення, являеться У. Н. Союз. — Секретар.